

Prædiken til 21. søndag efter Trinitatis

Joh. 4,46-53

Første tekstrække

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Johannes:

Jesus kom nu atter til Kana i Galilæa, hvor han havde gjort vand til vin. Der var en kongelig embedsmand, hvis søn lå syg i Kapernaum. Da han hørte, at Jesus var kommet fra Judæa til Galilæa, tog han hen til ham og bad ham om at komme med derned og helbrede hans søn; for han lå for døden. Da sagde Jesus til ham: »Hvis I ikke får tegn og undere at se, tror I ikke.« Den kongelige embedsmand svarede: »Herre, kom med derned, før mit barn dør.« Jesus sagde til ham: »Gå hjem, din søn lever.« Manden troede Jesus på hans ord og gik; og allerede mens han var på vej hjem, kom hans tjenere ham i møde og fortalte, at hans dreng var i live. Han spurgte dem så ud om, i hvilken time han havde fået det bedre, og de svarede: »I går ved den syvende time forlod feberen ham.« Da forstod faderen, at det var sket netop i den time, da Jesus havde sagt: »Din søn lever.« Og han og hele hans husstand kom til tro.

Johannesevangeliet 4,46-53

I det gamle Grækenland, 3-400 år f.Kr., fortælles det, at der levede en mand, som boede i en tønne. Diogenes var hans navn. Diogenes blev født i det græske opland, men flyttede som ung til storbyen og hovedstaden Athen, hvor han boede resten af sit liv. Altså, på gaden i en tønne og i yderste fattigdom. Og der råbte han så de folk an, der kom forbi. Efter sigende var Diogenes fuldkommen respektløs overfor alt og alle konventioner i samfundet. Han mente, at mennesket havde ét liv, og i det liv gjaldt det om at frigøre sig fra samfundets normer og konventioner. Hvis vi frigør os fra vores begær og stræben, kan vi blive uafhængige og selvberørende – som ham selv der ikke krævede meget mere af livet end en tønne at bo i.

For at illustrere denne filosofi, fortælles en anekdote, hvori den navnkundige kejser Alexander den Store en dag kommer hen og stiller sig foran Diogenes, som ligger og soler sig på gaden. Kejseren siger: ”Bed mig, om hvad du vil, og jeg skal opfylde det! Hvortil Diogenes svarer: Flyt dig – du skygger for solen!

Diogenes' liv og lære kom til at danne skole indenfor filosofien, sådan, at han blev en af de åndelige fædre til den livsholdning, som vi kalder ”kynisme”. Ordet er beslægtet med det græske ”kyon”, som betyder hund, og som var det skældsord, folk på gaden råbte efter Diogenes. Den kyniske livsholdning er præget af en rå og illusionsløs tilgang til tilværelsen, vil nogen sige. Andre vil kalde det for realisme.

Jeg har taget Diogenes med i dag, fordi jeg igennem den seneste tid har haft samtaler med et gammelt

Udgivet af

Grundtvigsk Forum
Nr. 792, 124 årgang
Oktober 2023
ISSN 0901-2214

menneske, som venter på døden. Som barn lærte hun i skolen om denne Diogenes, og nu på livets anden kant husker hun historien om den gamle mand, der levede i en tønne. Som levede i verden, men som jo på sin egen måde også havde trukket sig ud af den. I en beslutning om ikke at lade sig påvirke for meget – hverken af det gode eller af det onde, som hænder os.

Måske er det denne tilbagetrækning fra verden, som min gamle veninde genkender her i sin sidste tid? I hvert fald er spørgsmålet, om der venter noget godt på den anden side. Det har vi talt meget om. Diogenes siger nej. Kristus siger noget andet, siger jeg så.

Johannes' fortælling om den kongelige embedsmand, vi netop har hørt, hvis søn ligger alvorligt syg, er en fortælling, som tager udgangspunkt i den almene erfaring af sorg og håbløshed, som rammer os, når sygdommen rammer dem, vi elsker. Dagens spørgsmål fra Johannes kunne være: Hvor går vi hen med vores håbløshed? Går vi til Diogenes? Eller til alkohol og hvad vi ellers kan bedøve os selv med? Eller noget tredje?

Johannes fortæller om embedsmanden, der går til noget tredje, til vor Herre. Og hans søn bliver helbredt. Sandsynligvis har den fortælling, Johannes' menighed hørte, ikke svaret til deres egen. De kunne nok fortælle den modsatte historie, som er også vores menigheds historie: Den om døden som sejrede, om håbet der blegnede, og mennesker som døden skilte, fordi deres kærlighed ikke kunne slå bro over døden, men måtte se sig forvandlet til afmagt og fortvivlelse.

Og man kan forestille sig den far, der har mistet sin søn, efter gudstjenesten sige til Johannes: *Hvorfor fortæller du sådan en historie? Er det for at vise, hvor stor forskel der er på dengang Jesus vandrede på jorden og så nu?* Hvad har Johannes svaret? Måske: Jeg fortalte sådan, for at du i dit mismod kan lære, at døden ikke får det sidste ord i et menneskes tilværelse, og måske har han tilføjet: Du

forstår nok, at den historie har jeg ikke fortalt om et tilfældigt menneske. Jeg har fortalt den om Jesus, der i sit liv lod lyset skinne i menneskers liv, som i alt hvad han sagde og gjorde viste, at Gud ikke er rædselens og gruens blinde magt bag alt det, vi oplever, men at han er kærlighed, så at hvor han er, må der også være liv og glæde.

Men faren kunne så fortsætte: *Jamen, hvad med mig? Jeg mistede min søn nu i efteråret. Og der var ingen, der kom og gjorde ham rask. Dag og nat sad jeg ved hans seng. Der var ikke en læge, som jeg ikke løb på dørene. Hvad vil du have, at jeg skal stille op med den historie?* Måske Johannes svarede: Du skal lære at se. Og du skal lære at tro. Du skal se, at sådan går det her i verden. Den ene bliver rask, den anden dør. Den ene bliver syg, den anden forbliver ved godt helbred. Og så skal du tro, at selv når sygdommen sejrer, og døden indtræder, så ændrer det ikke ved den kendsgerning, som alene troen og håbet kan fastholde: at liv og kærlighed er stærkere end sygdom og død.

Ja, jeg kan høre nu, at jeg imiterer Johannes' stemme noget stift i det. Det får være. Min pointe skulle have været: Evangelierne – og sådan Johannes-evangeliet – leverer konsekvent et modbillede til en verden, hvor ødelæggelse og død hersker. Jo flere erfaringer vi gør, af nederlag og resignation, jo vanskeligere bliver det at leve. Jo flere fortællinger vi hører, som bekræfter os i et tragisk livssyn, jo vanskeligere bliver det at fastholde tro og håb som livsmuligheder. Ved konsekvent at fortælle komedier – altså fortællinger, som vel fastholder en opløsning og en fare midt i verden, hvor helvede og den onde magt eksisterer, men som alligevel fører os igennem til en genoprettelse og en genskabelse sætter evangeliet et modbillede ind, som næsten tvinger os, som hører det, til at gå med det billede og derigennem vores egen krise. Eller sagt mindre højstemt, så byder evangeliet os i det mindste at overveje muligheden af krisens ophør og forløsning.

Den gamle Diogenes var også et modbillede til verden. Men af en helt anden slags end evangeliets i dag. I forstår nok, kære menighed, at jeg i mine samtaler med min gamle veninde igen og igen prøver at pege på Kristus fremfor den gamle mand, der levede i en tønne. Amen

Andreas La Cour

Sogne- og arrestuspræst i Vestervang Kirke, Helsingør

Salmer (Den Danske Salmebog):

785: Tunge, mørke natteskyer

634: Du ved det nok, mit hjerte

730: Vi pløjed og vi så'de / 445 Af diendes og spædes mund

580: Jesus, dødens overvinder

752: Morgenstund har guld i mund, vers 4

749: I østen stiger solen op

Redaktion

Sognepræst
Adam Garff
Gentofte Kirke
adg@km.dk

Sognepræst
Andreas Riis Damgaard
Præstevang Kirke, Hillerød
ard@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvigskforum.dk/Søndagslæsning
– her kan du også
tilmelde dig det
elektroniske nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Vartov — Farvergade 27
1463 København K
hej@grundtvigskforum.dk